
De geschiedenis van de Carnica stam Sklenar

De Sklenar stam.

In het wijndeel van Oostenrijk, dus aan de rand van het eigenlijke Carnica verspreidingsgebied, hield Guida Sklenar zich bezig met de selectie van de oorspronkelijke gevestigde bijen. In 1890 was hij als jonge leraar naar Mistelbach gekomen, boude zelf een bijenstand op en korte tijd later nam hij ook de bijenstand van zijn schoonvader over met 36 volken, zo dat hij in totaal 50 volken verzorgde. Reeds in het eerste jaar viel hem op dat één van zijn volken de meeste honing opracht. Bovendien onderscheidde het zich van andere volken door de rust en zachtaardigheid, wintervastheid en weersbestendigheid. Het vloog ook dan nog als andere volken daar mee stopten. Merkwaardig was ook de opbouw van het broednest. Van boven naar onderen eerst honingkrans, dan een strook stuifmeel pollen en daarna het broed. Daarbij kwam nog een goede uitwintering met opvallend geringe dode bijen val. Uitgewinterd was het nauwelijks gemiddeld te noemen maar in zeer korte tijd ging het alle andere volken in zijn ontwikkeling voorbij. Ook in de twee daarop volgende jaren, toen Sklenar bijenstand reeds naar 70 volken gegroeid was, bevestigden zich deze eigenschappen en wederom bleek het volk een uitschieter. Het enige nadeel was het gebruik van propolis door het volk. Sklenar wilde van dit volk vermeerderen maar het was op geen enkele mogelijkheid tot zwermen te brengen. De kennis van koninginneteelt was toen destijds nog vergaand onbekend. Zo paste hij de zogenaamde "Herzwabe", een soort van boogsnede methode, toe en verkreeg zo een serie koninginnen als nateelt van zijn "elite" volk, dat in kast nummer 47 was gehuisvest.

Naar dit kastnummer benoemde hij zijn stam, stam 47.

Vanaf die tijd begon Sklenar met de intensieve selectie. Als hulp daarbij kwam zijn eenmalige waarnemingsvermogen en bekwaamheid om uit zijn waarnemingen de juiste conclusies te trekken. Hij ging consequent en gestadig de op door hem als goed bestempelde weg. Zijn stelregel luidde: grijs, zachtaardig en rustig waarmee hij de hoofdkenmerken van de Carnica registreerde. Vastberaden wisselde hij alle niet tevredenstellende volken van zijn inmiddels tot 150 volken uitgegroeide bijenstand op met koninginnen uit zijn beste moedervolken. In de moedervolken stimuleerde hij de darren productie. Ook verdeelde hij koninginnen aan de imkers in de omgeving. Zo lukte het hem een raszuiver Carnica gebied, zonder bevruchtungsstation, een relatief homogene stam met goede eigenschappen te kweken.

Guido Sklenar was echter ook, zoals vele andere telers uit het oude "Gross-Österreichischen" Carnica gebied, een goede zakenman. Hij

propagandeerde zijn stam 47 in het Duits sprekende gedeelte en richtte in mei 1922 zijn vakblad "Mein Bienenmütterchen" op en kennis en ervaring door aan een breder publiek. Omdat de stam 47 niet alleen rust en ijver van de Carnica bezat, maar in tegenstelling van importen uit Slovenie, met zijn zwermbijen in boerenkasten, ook wezenlijk zwermtrager was, vond Sklenar in Duitsland vele dankbare afnemers. In de jaren 1930 tot 1938 werden steeds tien pleegvolken, die wekelijks 200 koninginnen cellen leverden, gehouden. Weliswaar vermengden zich de nateelten in Duitsland met de overwegend donkere landras bijen, zo dat de gewenste Carnica eigenschappen verloren gingen en met voortdurend op nieuwe importen uit Mistelbach aangewezen was.

Met de inzicht van de kenmerken matige onderscheiding van de rassen werd in het derde Rijk 1937 het teeltgebeuren uitgebouwd en opnieuw georganiseerd. Er werd op de teelt en erkenning van de inheemse rassen een basis gezocht t.w; de donkere Millifera-bijen..

De Carnica en dus ook de stam 47 behoorde daar niet bij, zo dat de import officieel niet toegestaan was. Dat veranderde pas in 1938 bij de aansluiting van Oostenrijk aan het Duitse Rijk. Sklenar werd in mei 1939 met de hoogste imker onderscheiding, de "Silbernen Wabe" onderscheiden en van de "Reichsfachgruppe der Imker" als "Reinzüchter" erkend. Zijn stam 47 heette voortaan Stam 47 Sklenar. Gelijktijdig volgde de erkenning van het bevruchtingsstation "Hirschgrund" in de buurt van Mistelbach als eerste bevruchtingsstation van Oostenrijk. Het teeltwerk geschiedde vanaf dit tijdstip via dit bevruchtingsstation. Het was echter onbetrouwbaar zoals ook andere landbevruchtingsstations omdat de bijenvrije zone onvoldoende was en voor toenmalige begrippen maar één darrenvolk geplaatst werd. Desondanks werden de jaarlijks circa 5000 aangeleverde koninginnen voldoende bevrucht.

Door verschillende omstandigheden en onenigheden tussen huize Sklenar en de "Reichsfachgruppe der Imker" werd de stam Sklenar in 1944 afgekeurd. Eerst na de oorlog krijgt Sklenar, in het bijzonder door de prestatie resultaten van Reininghaus van Landesverband Westfälisch Lippischer Imker een koninginneteler erkenning.

Juist door het Landesinstitut in Münster en het Landesverband Westfälisch Lippischer Imker, word de teelt van de Sklenar bijen in het bijzonder gestimuleerd.

Met de dood van Guido Sklenar in 1953 heeft zijn dochter Hannerl Weber-Sklenar de teelt werkzaamheden overgenomen. Al spoedig kwamen er klachten over de koninginnen uit Mistelbach. Vastgesteld werd dat door veranderingen in de landbouw veel imkers uit deze omgeving gedwongen werden met hun bijen in het bosgedeelte en de zuid-oostelijke uitloper van het "Böhmerwaldes" te reizen. Ongewenste kruisingen ontstonden, waar ook de bijenstanden van Sklenar niet verschoond bleven. De in het

begin opstelde bewering dat de Sklenarbij geen raszuiver Carnica maar een overgangsvorm tussen Carnica en de Mellifera, aan de rand van het verspreidingsgebied van de Carnica, was, liet zich niet bewijzen, maar vooral geen duurzame teelt resultaat waarborgen. Dus erkende men in Duitsland sinds 1987, van de Sklenartelers, de kenmerken van de Carnica bij. Voor de oorlog gold de landbouwer H. Hupfeld uit Altenritte bij Kassel als ervaren Sklenar teler, die over uitstekend materiaal beschikte, dat zich op de rode klaver bijzonder goed hield.

Één van de grootste bevruchtungsstations voor de Sklenar bij was aan het einde van de dertiger jaren bevruchtungsstation Oberdorf in Thüringen. De koninginneteler w'Ddel uit Magdeburg selecteerde voornamelijk op kleur – waarbij de opbrengst verwaarloosd werd – en via het eilandbevruchtungsstation Oie in de Oostzee de stam Alba ontstond, die echter snel aan betekenis verloor. Vandaag de dag zijn de Sklenar telers georganiseerd in van de reeds voor de tweede wereld oorlog opgerichte Sklenarbond. Telergroepen, bevruchtungs- en KI-stations, alsook proefbijenstanden worden onderhouden. In hert bijzonder in Bayern en in Landesverband Westfälisch Lippischer Imker is de teelt van de stam Sklenar weid verbreid. Als eilandbevruchtungsstaion worden de Hamburger Hallig (Nordfriesische Nordseeküste), zo ook Borkum en Juist (beide Ostfriesische Nordseeküste) met Sklenar materiaal voorzien, waarbij Juist met gemiddeld 1500 koninginnen per jaar, tot de sterkst bezochte eilandbevruchtungsstation behoort. Volgens opgave van de Sklenarbond word lijnenteelt bedreven waarbij de beschikbare bevruchtungsstations zeven verschillende lijnen onderhouden, die op de volgende manier worden beschreven:

47/P/1

Een zeer oude lijn, waarbij de volken als bijzonder kenmerk veel stuifmeel (pollen) verzamelen. Dit kenmerk is opgenomen in de code (P) die gebruikt word voor de lijn beschrijving. Nummer 1 staat voor de kastnummer van het stam teeltvolk.

Een bijzondere betekenis heeft deze lijn als combinatieteelt lijn.

47/9/26

Eveneens een zeer oude lijn, die zich kenmerkt door zeer lang levende koninginnen. De volken worden "Hüngler" genoemd en zijn zeer goede overwinterraars.

Verdere kenmerken zijn uitmuntende zwermtraagheid, hoge opbrengsten en zeer zachtaardig. Er worden middelmatige volken met donkere bijen opgebouwd.

47/19/48

Deze oorsprong lijn is tam, broed zeer goed, is zeer zwermtraag en zorgt voor hoge opbrengsten. Ook deze lijn werd als combinatieteelt lijn aanbevolen.

47/9/15

Deze zeer oude lijn is uniform grijs van kleur, bouwt middelmatige volken op en broed zeer goed. Ze werd verder omschreven als vlotte, temperamentvolle bij.

47/9/24

Deze lijn bouwt eveneens middelmatige volken op, is zachtaardig en geeft hoge opbrengsten. Als broedlustige lijn bouwt ze in tegen de herfst sterke volken op.

47/H/47

Deze lijn werd naar de dochter van Sklenar, Hannerl, vernoemd. De beschrijving van de lijn bestaat uit de volgende onderdelen: Stam/Hannerl/kastnummer. Deze lijn werd als onverwoestbaar, zeer sterke bij, met uitstekend poetsgedrag, beschreven. Ze ontwikkelt middelmatige volken op en is net zo temperamentvol als de lijn 47/0/10. De volken geven goede opbrengsten en zijn zelfverzorgend. Met een uitstekende zwermtraagheid ontwikkelt zich een broedlustig volk in de late herfst tot een sterk volk. Ze worden ook "vroeg opstaanders" genoemd.

47/G/10

Deze lijn werd naar aanleiding van de 10de dodesdag van Guido Sklenar in 1963 bekend gemaakt. Ze werd als tamme kinderbij en zachtaardige Sklenarlijn beschreven. Ze vormde zeer sterke, broedlustig volken en slaat weinig honing op in de broednest. Als zwermtrage bijen geven de volken hoge honing opbrengsten. Steeds weer werden pogingen ondernomen om de Sklenarbij te kruizen met andere Carnica lijnen van de stam Peschetz en Troiseck. De daarbij ontstane hybriden leverden over het algemeen niet het gewenste resultaat. Vaak was het resultaat onrustige en zwermvlustig volken, zodat aanbevolen werd, alleen de verschillende Sklenar lijnen met elkaar te kruizen om het gewenste heterosis effect te krijgen.

Bronvermelding:

Uit de verslagen van kenmerkonderzoek in Basel 1995.

Schrijver: Friedrich Karl Tiesler, Zuchtbeirat des DIB.

Vertaling: Jan Kruit i.o.v. VCI

De geschiedenis van de Carnica stam Peschetz

De grondlegger voor deze stam was Hans Peschetz (1901-1968), een Oostenrijkse spoorwegbeambte. Hij hield vanaf 1924 eerst ongeveer 24 bijenvolken. Toenmalig was de samenstelling van de bijen in Kärnten en de Steiermark, uit een mengeling van Carnica's en Italiaanse bijen. In mei 1926 bemachtigde hij in een afgelegen dorp in "Oberkärnten", van een kleine bijenstand, een 3,5 kilogram zware zwerm van een zuiver Carnica volk. Uit dit volk komt zijn teelt voort. De voor Carnica typische eigenschappen en kenmerken beschreef Peschetz als volgt:

- De zwerm bouwde in zeer korte tijd alle hem tot beschikking gegeven kunstraten uit en etaleerde zich als een sterk volk, dat buitengewoon verzamel driftig was.
- Het bracht reeds in mei, juni zeer goede opbrengsten en in juni kon er drie keer van geslingerd worden te weten 15,5 + 18 + 12 kilogram.
- Daarbij kwam in juli nog een opbrengst van 11 kilogram, wat een totaal opleverde van 56.5 kilogram. En dat alles zonder te reizen en het volk had daarnaast nog zoveel voorraad dat het maar twee liter suikerwater nodig had. 1927 gaf bijna dezelfde opbrengst. Ook was het volk buitengewoon zachtaardig, raamvast en vertoonde geen enkele zwermstemming.
- Het volk zette ook in 1927 een zwermcellen aan. Daarom moest Peschetz overgaan tot kunstmatige teelt van koninginnen. Hij werkte zich zeer snel in in de teelttechniek, de bedoelingen, de uitstekende eigenschappen van zijn bijenvolk, door gecontroleerde paring te behouden.

Daarom richtte hij in 1928 een eigen bevruchtingsstation op in een naastgelegen hooggebergte op 1200 meter. Het was zo afgelegen, dat hij zijn bevruchtungskastjes op de rug bergopwaarts moest dragen. Hij noemde zijn bevruchtingsstation "Höritzen" en zijn bijenstam "Grossglockner", naar de hoogste berg in Kärnten. De keuring, erkenning en benoeming van de stam als K - Peschetz 332, vond plaats in juni 1941 op de stand van Hans Peschetz in Stankt Veit aan de Glan door de toenmalige "Rijkskeurmeester" Goetze, hierbij werd ook de standaardbeschrijving vastgelegd. Tot aan dat tijdstip had Hans Peschetz vanaf 1927 reeds vele koninginnen geteeld en ook naar Duitsland verstuurd. Dus daar was zijn bij reeds voor de "Anschluss" van Oostenrijk, bekend. Nu officieel als teeltstam erkent, werden Peschetz koninginnen nog tijdens de oorlog voor testen naar Noord Duitsland aan erkende telers verdeeld. (Julius Paschke, Lubmin/Mecklenburg en P.A. Bertram, Reinfeld/Holstein). De opbrengsten, vooral de voorjaarsdracht van fruit en koolzaad, lagen zo ver boven die van het donkere landras, dat ze niet geloofwaardig leken. Omdat bovendien de volken uitermate vredelievend

bleken, werd bij vele imkers, die er van hoorden, de wens gewekt, koninginnen van deze stam te hebben. Zo heeft de Peschetz bij, juist in Noord Duitsland, reeds ver voor de Tweede Wereldoorlog zijn wijde verspreiding gekend. Tijdens het einde van de oorlog gingen, jammer genoeg, veel raszuivere koninginnen, door zwermen, verloren. Men wist niet om te gaan met de ongewonde broedaanzet van de Peschetz bij en men had de waarschuwing van Peschetz vergeten, dat zijn bijen zwermneigingen hadden als men haar niet tijdig voldoende ruimte gaf om te broeden. De meest gebruikelijke kasten waren toen destijds eenvoudig te klein. Enkel en alleen P.A. Bertram, wist zijn drie volken op een landbevruchtingsstation, die hij "Fohlenkoppel" noemde, te behouden.

Het lukt hem na-teelten te bevruchten, waarbij gelukkiger wijze een aantal als raszuiver uit de bus bleken te komen. Bertram was het snel duidelijk dat je een zeker bevruchtingsstation nodig had. Hij koos voor "Hallig Hooge" voor de Noordfriesische Westkust. Omdat hij alle werkzaamheden niet alleen aankon, riep hij de Peschetz telers in Schleswig-Holstein en Hamburg bijeen, om te komen tot een telers-gemeenschap, die hij "Landeszucht Peschetz" noemde. Met 300 telers in 30 teeltgroepen vond in 1946 de oprichting plaats. Het bevruchtingsstation op Hallig bewees zich als te plaatselijk en te klein. Daarbij kwam nog dat de opstelling van maar één darrenvolk, zoals dat toen destijds voorschrift was, voor onbevredigde bevruchtingsresultaten en kwalitatief slechte koninginnen opleverde. Daarom richtte Kessler (Hamburg), in het jaar 1950, het bevruchtingsstation "Puan Klent" op Sylt, op.

Ze werken sinds dien onafgebroken en zeer succesvol, mede door de meervoudige paring met meerdere darrenvolken die het bevruchtingsstation bezetten. Op dit bevruchtingsstation wordt de Peschetz bij tot aan de dag van vandaag raszuiver gehouden. Om inteelt te voorkomen wordt om de drie tot vijf jaar, twee tot drie koninginnen voor bloedverversing van de oerteler naar Noord Duitsland gehaald en toegevoegd aan de kolonie. Hiermee worden nieuwe zuster groepen samengesteld die afwisselend als darrenvolken op het bevruchtingsstation worden opgesteld. Van dit raszuiver teelt materiaal profiteren ook andere gebruikers van het bevruchtingsstation.

Na de dood van Hans Peschetz ging zijn teelt stam in Oostenrijk verloren. Een poging, om met hulp van zijn zoon Wolfram en met Noord Duits materiaal, deze opnieuw op te zetten, mislukte. Wolfram Peschetz stopte met de teelt van de Peschetz bij en is deze Carnica stam is nu voornamelijk nog in Noord Duitsland te vinden.

Bron: www.bienezucht.de

Vertaling : Jan Kruit

De geschiedenis van de Carnica stam Troiseck (teler Jakob Wrisnig-1875-1952)

De stam Troiseck komt oorspronkelijk uit de Obersteiermark (Mürztal) en is vernoemd naar het bevruchtingsstation "Troiseck" gelegen boven Kindberg.

Deze bij is een goed doorgeteelde berg-Carnica met alle kenmerken en voordelen van het ras. Ze heeft zich net zo goed als de Sklenar-bij zich reeds tientallen jaren, onder verschillende klimatologische omstandigheden, over de hele wereld, bewezen. Uit volken van deze stam worden sinds 1948 in de afdeling bijen in Lunz am See (Niederösterreich) volgens de geldende regels meerdere teeltlijnen onderzocht en geselecteerd en verder ontwikkeld op proefstanden.

De namen van deze lijnen zijn, Carnica-Troiseck-1012, Carnica-Troiseck-1075,

Carnica-Troiseck-07 en de "Wintersbach" en zijn in telers kringen bekend.

Doordat in Lunz, reeds meer dan 30 jaar, selectie werkzaamheden zijn verricht, wordt deze bij vandaag de dag meestal als "stam Lunz" gekwalificeerd.

Sinds de komst van de Varoa is men in Lunz bezig om selectie uit te voeren op de Troiseck Carnica. Hierover zijn afspraken gemaakt om een bevruchting eiland tot hun beschikking te hebben. Jaarlijks is het eiland Norderney een gedeelte van het jaar voor dit zogenaamde varoa tolerantie programma beschikbaar.

Het heeft echter, tot op de dag van vandaag, 2003, nog geen tastbare resultaten opgeleverd.

Bron: www.bienezucht.de

De geschiedenis van de Carnica stam 03

Slovenië en de bijenteelt.

De van de Slovenen uitgevoerde bijenteelt, waaruit deze verrassende productie van versierde bijenkast bordjes voortkwam, heeft bijzonder, van professor Friederich Ruttner bestudeerde karakter trekken. De moderne bijenteelt kan meerdere doelen dienen, al gelang de productie van honing of koninginnen gelei, stuifmeel pollen of het winnen van propolis. Vroeger werden op het platteland hoofdzakelijk bijen geteeld en gehouden voor de honing en meer dan honderd jaar voor deze zoetheid gehouden.

In Slovenië werd echter door de invloed van notabelen ook bijenteelt bedreven met als doel vermeerdering. Een lange traditie heeft van Slovenen erkende imkers gemaakt. Documenten uit de vijftiende eeuw verhalen over de handel met honing en was. Een werd dankzij de bijen in de geschiedenis van de achttiende eeuw beroemd. Anton Jansa. Deze jonge boerenzoon uit Breznica in Slovenië was de eerste leraar aan de van de hertogin Maria-Theresia opgerichte school voor de keizerlijke en koninklijke bijenteelt in wenen. Door zijn scholing en in het bijzonder door zijn publicaties, bv "Äbhandlung von Schwärmen der Bienen" (1771) en zijn "Vollständige Lehre de Bienenzucht" (1775), heeft hij een belangrijke bijdrage geleverd aan de vooruitgang in de bijenteelt.

Maar ondanks dat men de van Jansa zo uitstekend beschreven volken traditie benadrukte, mag men niet vergeten dat de eigenschappen van de bijen uit deze regio zeer bijzonder waren. Deze Slovenische bijen onderscheiden zich duidelijk van andere rassen en zijn werden in 1875 met APIS MELLIFERA CARNICA (Pollmann) omschreven. Door nton Jansa werden de Slovenen in het negentiende jaar honderd op basis van hun handel in bijen, koninginnen en zwermen beroemd.

Toen hebben bijenhandelaren zoals bijvoorbeeld de Baron Rotschütz of Michaël Ambrozic de bijen wagon wijze aan de westelijke imkers en naar midden europa verscheept. De bijen stamden uit de bergen tussen Adria en Draufloss, dat heet uit de omgeving waar drie landen elkaar raken t.w. Hongarije, Oostenrijk en Slovenië. Van 1875 tot aan de eerste wereldoorlog hebben imkers uit de ünter- en Oberkrainerbiene" meer dan 170.000 koninginnen in de hele wereld geleverd. Ondanks dat de twee wereldoorlogen de handel zeer benadeeld hebben, is de KRAINISCHE BIJ een toonbeeld bij (referentie bij) voor veel landen en wel in het bijzonder in Noord en Midden Europa geworden.

Aan het einde van de 19-de eeuw werd in de Verenigde Staten van Amerika, door Sloveense immigranten geïmporteerde afgeleide stam, NEW WORLD CARNIOLAN BEE (KRAINERIN van de nieuwe wereld) genoemd.

De selectie van de Krainer bij.

Voor het ontstaan van de afgeleide rassen, werd na de tweede wereld oorlog, de selectie van de Krainer bij in Slovenië zeer intensief bedreven.

Deze inspanningen bewezen zich als zeer succesvol en in 1984 werd in Ljubljana (Laibach) een dienst voor selectie van de Carnica opgericht. Hiermee zijn kwaliteit en selectie van dit bijenras onder voortdurende controle van het Sloveense ministerie van landbouw, die de bescherming van de uit het land afkomstige Carnica bijen als voorkeuze beschouwen, die de bescherming verdienen en in het bijzonder sinds 1991 toen het land onafhankelijk werd.

Sinds 1992 staan alle bijenkoninginnen geregistreerd en dit wordt regelmatig in de volken gecontroleerd. Het ministerie van landbouw heeft veel bijenteelt experts. Imkers en Veterinaire medewerkers die in het kader van de selectie van de Krainer bijen en de vorming van soort kadaster, evenals met als doel de soortgelijke projecten van kwaliteitsverbetering van Sloveense bijenkoninginnen te combineren. De dienst voor selectie van de Carnica krijgt jaarlijks subsidie van het ministerie van Land- en Bosbouw, en het ministerie van Voedingsindustrie, 1200 eerste klas bijenkoninginnen, die aan imkers verdeeld worden voor teeltexperimenten, waarbij tevens begeleiding gegeven wordt aan de imkers betreffende de productie. Alle resultaten worden daarna vergeleken, geanalyseerd en gearchiveerd om de opbrengst kwaliteiten van de bijen te kunnen inschatten en te verbeteren. De imkers worden doelgericht in de selectie van de van de koninginnen voorgelicht, zodat er alleen met de beste stammen door geteeld wordt. Elk jaar wordt een toelating, van de dienst van het ministerie, toegekend aan een vijftien tal telers die precies de aanwijzingen van de onderzoekers opvolgen en die de beste selectie technieken moeten toepassen. Alleen deze geselecteerde en geclassificeerde telers mogen hun bijenkoninginnen exporteren zodat alleen de beste stammen, met de originele eigenschappen van de Carnica, worden aangeboden. In Slovenië is de invoer van andere bijenrassen nadrukkelijk verboden en de imkers moeten allen koninginnen, die niet aan het Ecotype van de Krainer voldoen, vernietigen zodat de raszuiverheid verzekerd is.

Vandaag de dag worden jaarlijks 30.000 koninginnen geproduceerd en één derde daarvan is bestemd voor de export. In het kader van de perspectieven van het kwaliteitsonderzoek, die voortkomt uit een jarenlange imkertraditie, werden de Sloveense imkers tijdens APIMONDIA

1999, met 5 medailles bekroond. In het jaar 2003 word het 38-ste congres APIMONDI in Slovenië, Ljubljana (Laibach) gehouden.

Bron: bienezucht@web.de

Vertaling: Jan Kruit